

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Evy Hudobovej v právnej veci žalobcu: **JUDr. P.M.**, G.X., B., správca konkurznej podstaty úpadcu A., s.r.o., Ž.X., IČO: X., proti žalovanému v 1. rade: **JUDr. L.H.**, súdny exekútor, Exekútorský úrad B.X., R.X., zast. JUDr. M.Š CSc., advokát, N.X., B., a žalovanému v 2. rade: **S.**, pobočka G., Z.X., 924 01 G., **o vrátenie majetku do konkurznej podstaty**, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 55 Cbi 346/01-67 zo dňa 25. septembra 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 55 Cbi 346/01-67 zo dňa 25. septembra 2006 **m e n í** tak, že žalovaný v 1. rade **j e p o v i n n ý** zaplatiť do podstaty sumu 86.344,07 Sk a žalovaný v 2. rade **j e p o v i n n ý** zaplatiť do podstaty 343.529,- Sk a vo zvyšku žalobu **z a m i e t a** a v časti trov prvostupňového konania **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom rozhodol, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 342.529,- Sk

spolu s úrokom z omeškania vo výške 24% od 28.12.1999 do zaplataenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť žalobcovi 86.344,07 Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 24% od 28.12.1999 do zaplataenia a žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 3.000,- Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že správca konkurznej podstaty úpadcu A., s.r.o., Ž. žalobou doručenou súdu dňa 9.10.2001 sa domáhal, aby boli žalovaní povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 343.529,- Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 24% od 28.12.1999 do zaplataenia a žalovaný v 1. rade povinný zaplatiť žalobcovi 86.344,07 Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 24% od 28.12.1999 do zaplataenia. Na majetok úpadcu bol uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 4K 355/99 zo dňa 7.12.1999 vyhlásený konkurz. Za správcu konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr. P.M.. Správca konkurznej podstaty zistil na základe bankových výpisov úpadcu, že žalovaný v 1. rade dňa 28.12.1999 protizákonne exekuoval čiastku 429.419,68 Sk a dňa 4.1.2000 čiastku 453,39 Sk z účtu úpadcu vedeného v P., a.s. pobočka G. v prospech žalovaného v 2. rade v exekučnom konaní č. sp. EX 16/99. Podľa vyjadrenia žalovaného v 2. rade zo dňa 25.9.2001, prijal tento čiastku 343.529,- Sk, ktorú mu poukázal žalovaný v 1. rade z exekuvanej čiastky 429.419,68 Sk. Žalovaný v 1. rade si ponechal zostatok vo výške 85.890,68 Sk. Žalovaný v 1. rade teda exekuoval majetok úpadcu až po vyhlásení konkurzu. Súd mal z vykonaného dokazovania preukázané, že finančné prostriedky boli zaslané na účet žalovaného v 2. rade dňa 5.1.2000 a dňa 12.1.2000, t.j. až po vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka. Krajský súd konštatoval, že finančné prostriedky prevedené po vyhlásení konkurzu žalovanému v 2. rade boli poukázané neoprávnene z účtu povinného na účet oprávneného. V danom prípade všetky úkony realizované odpísaním peňažnej pohľadávky boli vykonané po vyhlásení konkurzu, kedy bolo exekučné konanie prerušené od 7.12.1999. Bez ohľadu na to, či žalovaný v 1. rade vedel alebo nevedel o vyhlásení konkurzu, tieto peňažné pohľadávky patria do konkurznej podstaty úpadcu. Jedným z účinkov vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníka je i prerušenie exekučných konaní podľa ust. § 14 ods. 1 písm. d/ ZKV. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sa dostali do omeškania s vrátením finančných prostriedkov do podstaty, súd rozhodol o ich povinnosti zaplatiť

žalobcovi úrok z omeškania vo výške 24% z dlžnej sumy od 28.12.1999 do zaplatenia v súlade s ust. § 369 v spojení s ust. § 502 Obchod. zák. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku podali odvolanie žalovaný v 1. aj žalovaný v 2. rade.

Žalovaný v 1. rade v odvolaní namietal, že súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vôbec nezaoberal zavinením účastníkov sporu, ani žiadnym spôsobom neodôvodnil aplikáciu solidárnej povinnosti žalovaných na zaplatenie čiastky 342.529,- Sk s príslušenstvom. Poukázal na postavenie žalovaného v 1. rade, ktorý má podľa § 5 zák.č. 233/1995 Z.z. postavenie verejného činiteľa a vykonávanie exekučného konania je vykonaním verejnej moci, kým žalobcovi ako správci konkurznej podstaty postavenie verejného činiteľa žiadny zákon nepriznáva. Prvostupňový súd nezistil skutkový stav veci napriek tomu, že žalovaný v 1. rade žiadal vykonať dokazovanie vo veci určenia pasívnej legitímácie zistením či banka už v čase odúčtovania finančných prostriedkov z účtu úpadcu vedela o vyhlásení konkurzu. Taktiež súd nevzal do úvahy námietku žalovaného v 1. rade o nemožnosti aplikácie Obchodného zákonníka pri stanovení úrokov z omeškania. Žalobca peňažný ústav, v ktorom mal úpadca vedený účet navštívil až dňa 13.1.2000, t.j. až 37 dní od vyhlásenia konkurzu (7.12.1999), čo považuje za porušenie zákonnej povinnosti správcu konkurznej podstaty, ktorý má za následok zodpovednosť za škodu. Tým, že správca konkurznej podstaty nedoručil bezodkladne peňažným ústavom ani exekútorovi uznesenie, že na majetok úpadcu bol vyhlásený konkurz, spôsobil škodu na konkurznej podstate. Exekučné konanie žalovaný v 1. rade vykonal ako súdom poverená exekútorka, na základe návrhu žalovaného v 2. rade, pričom exekučný príkaz na vykonanie prikázanim pohľadávky povinného z účtu v banke doručila banke dňa 14.6.1999. Všetky právne skutočnosti – návrh oprávneného, exekučný príkaz a jeho doručenie povinnému aj banke boli vykonané 5 mesiacov pred vyhlásením konkurzu. Samotná exekúcia v súlade s ust. § 94 ods. 1 zák.č. 233/1995 Z.z. bola vykonaná odpísaním z účtu povinného bankou dňa 28.12.1999 a dňa 4.1.2000. Pohľadávka 343.529,- Sk, ktorej uspokojenie prevzal žalovaný v 2. rade, bola žalovaným v 2. rade riadne prihlásená a na prieskumnom pojednávaní dňa 20.5.2002 žalobcom uznaná. Toto uznanie žalobcom má silu právoplatného

rozsudku. Je toho názoru, že právna kvalifikácia tejto pohľadávky sa dňom 20.5.2002 zmenila na bezdôvodné obohatenie žalovaného v 2. rade. K výroku o povinnosti žalovaného v 1. rade uhradiť sumu 86.344,07 Sk poukazuje na ust. § 14 ods. 1 písm. d/, e/ ZKV a podľa jeho názoru, aj keď výťažok zo speňaženia majetku úpadcu v exekučnom konaní sa stáva súčasťou konkurznej podstaty, neukladá povinnosť vydať tento majetok správcovi konkurznej podstaty, a preto v plnení tejto povinnosti nie je žalovaný v 1. rade v omeškaní. Táto suma zodpovedá trovám exekučného konania, ktoré žalovaný v 1. rade viedol proti dlžníkovi pred vyhlásením konkurzu. Žalobca ako správca úpadcu trov exekučného konania ako pohľadávku voči podstate, ktorú možno uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzu neuspokojil. Žalovaný v 1. rade si prihlásil u žalobcu svoju pohľadávku zo dňa 30.8.2006. Žalobca mu oznámil, že prihlásenie pohľadávky proti podstate si môže uplatniť až po právoplatnom rozhodnutí súdu v tomto spore. Keďže žalovaný v 1. rade má voči žalobcovi rovnakú pohľadávku, nemôže byť voči nemu s uspokojením tejto pohľadávky v omeškaní. Solidárna zodpovednosť žalovaného v 1. rade je zákonom vylúčená. Voči žalovaným v žiadnom prípade nemôže ísť o aplikáciu Obchodného zákonníka pri priznaní úrokov z omeškania podľa zák.č. 513/1991 Zb. Žalovanému v 1. rade nie je jasné, k akému dátumu mali nastať účinky prerušenia konania v exekučnom i súdnom konaní, v ktorých žalovaný v 1. rade bol riadnym účastníkom. Navrhol na základe vyššie uvedeného žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Žalovaný v 2. rade v odvolaní poukázal na skutočnosť, že nešlo o speňaženie majetku dlžníka, ale iba o odpísanie z účtu úpadcu bankou. Prvostupňový súd nevyhovel žiadosti žalovaných vykonať dokazovanie vo veci určenia pasívnej legitimácie zistením, či banka už v čase odúčtovania finančných prostriedkov z účtu úpadcu vedela o vyhlásení konkurzu. Súd nevzal do úvahy námietku o nemožnosti aplikácie Obchodného zákonníka pri stanovení úrokov z omeškania. Žalobca po vyhlásení konkurzu nevykonával svoju funkciu v súlade so zásadami odbornej starostlivosti, t.j. nedoručil bezodkladne peňažnému ústavu, že na majetok bol vyhlásený konkurz, čím spôsobil škodu na konkurznej podstate. Navrhol preto rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že žalobu voči žalovanému v 2. rade zamietne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je čiastočne dôvodné.

Podľa ust. § 14 ods. 1 písm. e/ ZKV, vyhlásenie konkurzu má ten účinok, že pre pohľadávku proti úpadcovi nemožno nariadiť výkon rozhodnutia, viesť výkon rozhodnutia, ani vykonávať exekúciu na majetok patriaci do podstaty, ani nadobudnúť na ňom právo na oddelené uspokojenie. Ak sa v konaní o výkon rozhodnutia alebo v exekučnom konaní prerušených podľa písm. d/ speňažil dlžníkov majetok a výťažok nebol vydaný oprávnenému, stáva sa súčasťou podstaty. Trovy týchto konaní sú pohľadávkou proti podstate.

Z uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že k speňaženiu majetku v rámci výkonu rozhodnutia a exekúcie, nemôže dôjsť po vyhlásení konkurzu, pretože tieto konania sa vyhlásením konkurzu prerušujú a úkony súdu alebo exekútora by boli právne neúčinné. Nemožno vykonať exekúciu postihujúcu majetok patriaci do podstaty, je nevyhnutnou podmienkou k tomu, aby mohol byť konkurz vôbec vykonávaný. Keby bolo i po vyhlásení konkurzu možné, aby sa jednotliví veritelia nezávisle na sebe separátne uspokojovali prostredníctvom exekúcie na majetok podstaty, rozplynula by sa po čase celá konkurzná podstata a na pomerné uspokojovanie jednotlivých veriteľov by nič nezostalo. Poslednú exekúciu na majetok úpadcu je možné po práve vykonať v deň vyhlásenia konkurzu ešte pred tým, ako nastanú účinky vyhlásenia konkurzu (§ 13 ods. 5 ZKV). Od okamihu, kedy nastanú účinky vyhlásenia konkurzu, až do zrušenia konkurzu, nie je možné vykonať akúkoľvek exekúciu na majetok konkurznej podstaty. Pokiaľ by po vyhlásení konkurzu napriek tomu došlo nedopatrením k vykonaniu exekúcie napr. podľa exekučného príkazu na prikázanie pohľadávky na peňažné prostriedky úpadcu vedených na účte v banke, musí byť do podstaty vydané ušlé plnenie, pretože po vyhlásení konkurzu právo na oddelené uspokojenie z majetku podstaty nemôže vzniknúť. Zmysel je v tom, aby po vyhlásení konkurzu nemohol nikto z veriteľov nadobudnúť lepšie poradie pre uspokojenie svojej pohľadávky na úkor ostatných veriteľov. Postavenie jednotlivých veriteľov k výťažku zo speňaženej konkurznej

podstaty určenej k rozdeleniu medzi veriteľov, je takto zakonzervované k okamžiku vyhlásenia konkurzu. Žiadny z veriteľov tak nemôže po vyhlásení konkurzu „predbehnúť“ ostatných veriteľov svojim novým získaným právom na oddelené uspokojenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že predmetom sporu je vrátenie majetku do podstaty, ktorý bol odpísaný z účtu úpadcu po vyhlásení konkurzu. Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 4K 355/99 bol dňa 7.12.1999 vyhlásený konkurz na majetok dlžníka A., s.r.o., Ž. a správcom konkurznej podstaty bol ustanovený JUDr. P.M. (žalobca). Uznesenie o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka A., s.r.o. bolo uverejnené v Obchodnom vestníku č. 1/2000, vydanom dňa 5.1.2000. Žalovaný v 1. rade ako exekútor na základe návrhu žalovaného v 2. rade zo dňa 12.4.1999 doručil banke dňa 14.6.1999 exekučný príkaz zo dňa 8.6.1999, na vykonanie prikázanim pohľadávky z účtu povinného (A., s.r.o., Ž.) v banke vo výške 5.419.717,- Sk. Banka z účtu povinného (úpadcu) poukázala na účet žalovaného v 1. rade dňa 28.12.1999 sumu 429.419,68 Sk a dňa 4.1.2000 sumu 453,39 Sk. Žalovaný v 1. rade z uvedených finančných prostriedkov na základe exekučného konania č. sp. EX 16/99 poukázal na účet žalovaného v 2. rade sumu 343.529,- Sk. Žalovaný v 1. rade si ponechal sumu 85.890,68 Sk + 453,39 Sk ako odmenu súdneho exekútora.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukázaním na ust. § 14 ods. 1 písm. e/ ZKV konštatoval, že po podaní návrhu na konkurz došlo podľa exekučného príkazu na prikázanie pohľadávky na peňažné prostriedky úpadcu vedených na účte v banke k neoprávnenej exekúcii žalovaným v 1. rade, ktorý časť finančných prostriedkov previedol na účet žalovaného v 2. rade a preto musí byť do podstaty vydané ušlé plnenie, pretože po vyhlásení konkurzu právo na oddelené uspokojenie z majetku podstaty, nemôže vzniknúť. Každý zo žalovaných je povinný vrátiť do podstaty sumu, ktorá mu bola poukázaná po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu. Odvolací súd nesúhlasí s názorom krajského súdu, že žalovaní sú povinní plniť spoločne a nerozdielne. Vzhľadom na to, že odpísané sumy z účtu úpadcu žalovanými boli riadne prihlásené v konkurze a pohľadávka žalovaného v 2. rade bola správcom konkurznej podstaty uznaná a žalovanému v 1. rade bolo oznámené, že prihlásenú

pohľadávku si môže uplatniť až po právoplatnom rozhodnutí v tejto veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že žalobcovi nevzniklo právo na uplatnený úrok z omeškania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa ust. § 220 O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalovanému v 1. rade uložil povinnosť zaplatiť do podstaty sumu 86.344,07 Sk a žalovanému v 2. rade zaplatil do podstaty sumu 343.529,- Sk a vo zvyšku žalobu zamietol a v časti trov prvostupňového konania rozsudok potvrdil.

Fakt, že odvolanie bolo v časti dôvodné, to jest, že žalovaný neboli na vrátenie uplatnenej sumy zaviazaní spoločne a nerozdielne, ale každý bol zviazaný vrátiť výšku sumy, ktorá mu bola na jeho účet pripísaná, sa nedá považovať za úspešnosť žalovaných v konaní, následkom ktorej by malo byť o trovách konania rozhodnuté v ich prospech.

Súčasne najvyšší súd podľa ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 2 O.s.p. rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 11. decembra 2007

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: